

A close-up photograph of a traffic light. The top lens is dark, while the bottom lens is illuminated with a bright green light forming a bicycle symbol. The background is a blurred outdoor scene.

Hoopvol voorsorteren

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

beleidsplan
2023-2026

Inleiding

Bij de HGJB raken we iedere keer weer enthousiast over nieuwe mogelijkheden die er zijn om met kinderen, tieners en jongeren in de kerk het Evangelie te delen. We zien het als onze taak om gemeenten en onszelf daarin voortdurend scherp te houden. Want de tijden veranderen en het zoeken naar nieuwe mogelijkheden betekent soms dat je bestaande dingen moet bijstellen. Juist omdat het Evangelie niet verandert maar de tijd wel, moeten we blijven nadenken over de manier waarop we kinderen, tieners en jongeren helpen en stimuleren om dat Evangelie in hun leven te ontvangen en uit te dragen.

Dat is boeiend maar niet eenvoudig. Staande voor een nieuwe beleidsperiode zien we bijvoorbeeld het volgende gebeuren:

- *Leren in de gemeente* – De HGJB biedt momenteel twee volwaardige catechesemethoden voor tieners en jongeren aan. Het is nu tijd om nieuwe vragen te onderzoeken. Die zijn er genoeg, bijvoorbeeld de toenemende diversiteit onder catechisanten. We zien ook een toenemende noodzaak om catecheten en mentoren toe te rusten.
- *Geloofsopvoeding* – Geloofsopvoeding is ingewikkelder geworden. We zien steeds meer ouders daarmee worstelen, al weten ze zelf vaak niet eens waar hun vragen nu precies liggen. Er is bij ouders en gemeenten een grote verlegenheid.
- *Verbinding met jongeren* – We verheugen ons in een aantal mooie jongerenactiviteiten, zoals de HGJB-vakanties, de HGJB-Kerstconferentie en het HGJB-Scholierenweekend. Tegelijkertijd merken we dat het niet vanzelfsprekend is om in verbinding met jongeren te staan. Jongeren moesten er na corona bewust voor kiezen om de draad weer op te pakken. Daarbij zijn er allerlei ontwikkelingen in hun leefwereld die aandacht vragen.

- *Digitale samenleving* – De samenleving wordt steeds meer digitaal. Dat biedt enerzijds nieuwe mogelijkheden waar we als HGJB gebruik van willen maken. Anderzijds zien we ook de nadelen ervan. Tieners en jongeren die voortdurend op hun telefoon zitten, worden daar niet altijd beter van.
- *Bijbellezen* – Als het gaat over bijbellezen, lijkt het erop dat de SOLVAT-methode van de HGJB ontoereikend is, omdat ze te veel leesvaardigheid veronderstelt. De ontleding die in de samenleving gaande is, raakt bij uitstek dit beleidsterrein.
- *Jongeren en de eredienst* – De kloof tussen wat jongeren in hun omgeving meemaken en wat er in de eredienst gebeurt, is groter geworden. Daardoor voelen ze zich bij de eredienst minder betrokken.

Er zou nog veel meer genoemd kunnen worden, zoals: wat is de plaats van de kinderen in de gemeente, hoe beleven tieners en jongeren het gebed, wat betekent discipelschap in deze tijd, enzovoort. Deze dingen blijven dan ook vanzelfsprekend onze aandacht houden. Maar gegeven onze beperkte mogelijkheden, hebben we ervoor gekozen om in de beleidsperiode 2023-2026 een aantal beleidsterreinen te kiezen die volgens ons prioriteit verdienen. In bovenstaande opsomming zijn die genoemd.

Zes best wel grote onderwerpen, je zou verwachten dat een beleidsplan daarover heel wat pagina's bevat. Toch is dat in dit geval niet zo. Dat komt doordat we de antwoorden op de geschetste ontwikkelingen vaak zelf nog niet weten. We willen de beleidsplanperiode juist gebruiken om de vragen verder te onderzoeken en aan de hand daarvan tot eventuele nieuwe plannen te komen.

Daarmee doen we het meest recht aan wat er gaande is. Bij voorgaande beleidsplannen merkten we soms dat een beleidsvoornemen aan het einde van de periode al achterhaald was, omdat er inmiddels te veel veranderd was. Sommige beleidsvoornemens waren eenvoudigweg té snel geformuleerd. Met onderstaand beleidsplan willen we dat zoveel mogelijk voorkomen.

Per beleidsonderdeel hebben we analyse gedaan, vragen geformuleerd, nagedacht

welk middel we nodig hebben en welke producten we kunnen ontwikkelen. Als laatste hebben we duidelijk geformuleerd welke stappen we wanneer willen nemen. Bij de eerste vier aandachtsvelden is de planning gespreid over de hele beleidsplanperiode (dus vier jaar). De laatste twee aandachtsvelden hopen we elk in twee jaar te realiseren.

Om de doelen van de HGJB in de komende beleidsperiode te realiseren is een passende interne organisatie nodig. Dat is in het laatste deel van dit beleidsplan uitgewerkt.

Met dit beleidsplan sorteren we voor op de komende vier jaren. Wat er van onze voornemens terecht komt, weten we niet. We willen daar zowel nuchter als hoopvol mee omgaan. Nuchterheid, hoop en waakzaamheid zijn volgens de apostel Petrus eigenschappen die passen bij een christen (1 Petrus 1:13 en 5:8). Daarom willen we zowel realistisch als waakzaam kijken naar de mogelijkheden en gevaren die zich voordoen in het leven van jongeren. We doen dat niet zonder hoop. We geloven dat God ons in de afgelopen jaren geleid heeft. Als we van daaruit voorsorteren op de toekomst, doen we dat hoopvol en in afhankelijkheid van Hem. Juist omdat veel daarbij nog onduidelijk is, is voortdurend gebed om Zijn leiding blijvend nodig.

Jan Kranendonk
directeur

Inhoud

Leren in de gemeente	6	Jongeren en de eredienst	21
Geloofsopvoeding	9	Organisatie	24
Verbinding met jongeren	12	Hoe nu verder?	28
Digitale samenleving	15	Over de HGJB	29
Bijbellezen	18		

Leren in de gemeente

Analyse

Geloven gaat niet vanzelf. Kinderen, tieners en jongeren moeten het *leren*! De HGJB ziet het als haar roeping om het bijbehorende leerproces te ondersteunen met inhoudelijk en didactisch verantwoorde materialen, zowel voor het jeugdwerk als de catechese. Ook voor de toekomst is het nodig om daarin te investeren, omdat we voortdurend te maken hebben met nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen. We willen daarbij oog blijven houden voor het principe van 'de lerende gemeente', dat wil zeggen: leren begint direct na de geboorte en duurt een leven lang.

Deel met elkaar signalen waaruit je kunt opmaken dat kinderen, tieners en jongeren in jouw gemeente werkelijk leren geloven.

In veel gemeenten zien we dat de plaats van de catechese verandert. Voor veel ouders wordt het bijvoorbeeld minder vanzelfsprekend om hun kinderen naar de catechese te sturen. In een aantal gemeenten is daarnaast een tendens om clubwerk en catechese samen te voegen. Vraag die daarbij gesteld kan worden, is in hoeverre het 'leren' nog uit de verf komt. Kortom, het komt erop aan dat we als HGJB het belang van leren in de gemeente duidelijker voor het voetlicht brengen.

Lees Psalm 78: 1-8. Welk gevoel komt bij je boven als je aan de hand van dit bijbelgedeelte nadenkt over het 'leren' in jouw gemeente? Kies bijvoorbeeld uit: zorg, vreugde, paniek, dankbaarheid, enthousiasme, onzekerheid.

Een andere ontwikkeling is dat het in de catechese en het jeugdwerk steeds meer moeite kost om recht te doen aan de diversiteit onder de kinderen en jongeren. Er zijn bijvoorbeeld verschillen in beginsituatie, in motivatie en in leerstijlen. Bovendien verandert ook in het algemeen de manier waarop jongeren leren. Ze lezen minder en ze zijn meer visueel ingesteld. We willen daarom onderzoeken wat er nodig (en mogelijk) is om tegemoet te komen aan deze veranderingen. Zijn er bijvoorbeeld nieuwe leermethoden die daarbij helpend zijn?

Een deel van de oplossing ligt, zo vermoeden we, in meer aandacht voor de instructie van catecheten, mentoren en leidinggevendens. In de didactiek van onze methoden liggen méér mogelijkheden dan gebruikers misschien beseffen, juist ook in relatie tot de diversiteit onder catechisanten. Waar in de afgelopen jaren vooral geïnvesteerd is in het (door-)ontwikkelen van materialen, willen we in de nabije toekomst daarom meer contact zoeken met de catecheten zelf.

*In welke leeftijds-
groep zou je in jouw
gemeente meer
moeten/willen
investeren? 0-4 jaar,
4-8 jaar, 8-12 jaar,
12-16 jaar of 16+?*

Vragen

- We willen onderzoeken hoe we in catechese en jeugdwerk blijvend kunnen aansluiten bij de veranderende leeromgeving van kinderen en jongeren.
- Hoe zien ouders en catecheten de catechese? Welke plaats heeft het voor hen binnen het geheel van de gemeente? Dat is een vraag die voor het aanbod van de HGJB belangrijke consequenties kan hebben. Voldoet onze visie op catechese nog?

Middel

- Om helder te krijgen welke plaats de catechese in de gemeente heeft, denken we dat het zinvol is om in gesprek te gaan met een aantal kerkenraden.
- Eén van de middelen is het organiseren van een studiedag over 'leren in de gemeente'. Daarop willen we leren van deskundigen en in gesprek gaan met catecheten.

Product

- Welke producten hieruit voortkomen, is afhankelijk van het onderzoek. Het zou kunnen gaan om meer toegesneden instructie, maar ook om nieuwe of vernieuwde materialen. Een andere mogelijkheid is een gesprekstool voor het gesprek over de catechese in de gemeente.
- In ieder geval zullen bevindingen en inzichten gedeeld worden via beschikbare HGJB-kanalen.

Concrete stappen

- 1.** Studiedag waarop we inzichten van de HGJB delen, maar ook ervaringen, behoeften en vragen 'ophalen' waar we de komende jaren mee aan de slag gaan.
- 2.** Verdiepende gesprekken met kerkenraden en catecheten over de plaats van de catechese binnen het geheel van de gemeente en de hierboven genoemde ervaringen, behoeften en vragen.
- 3.** Nadenken over eventuele nieuwe of vernieuwde producten, op basis van verzamelde ervaringen en behoeften.
- 4.** In de kerkelijke markt zetten van eventuele nieuwe of vernieuwde producten en inzichten.

Geloofs- opvoeding

Analyse

Kinderen opvoeden is ingewikkelder geworden. Zeker geldt dat als het gaat om de geloofsopvoeding. Het valt ons op dat ouders daar steeds meer mee worstelen. Er is een tijd geweest waarin ouders er nauwelijks bewust bij stil stonden, het ging als het ware vanzelf. Maar die tijd is voorbij. Ouders worden geconfronteerd met nieuwe vragen waarop vanuit de kerk niet zomaar antwoord gegeven kan worden. Een heel 'eenvoudig' voorbeeld: hoe maak je aan kinderen duidelijk dat geloven belangrijk is, als ze opgroeien in een omgeving waarin geloven er niet toe doet?

Het ingewikkelde is dat ouders wel aanvoelen dat ze erover moeten nadenken, maar dat ze vaak niet eens scherp hebben waar hun verlegenheid of vragen zitten. Daarbij speelt een rol dat er vanuit de samenleving steeds meer vragen gesteld worden bij de rol van de opvoeder en de vrijheid/ruimte van een kind. Dat maakt onzeker, ouders weten vaak niet eens in welke richting ze de antwoorden moeten zoeken.

Welke vragen hebben ouders in jouw gemeente vooral over hun geloofsopvoeding?

Lees Deuteronomium 6: 1-9. Met welke woorden zou je de geloofsopvoeding willen omschrijven die hier geschetst wordt? Wat karakteriseert haar?

Hoe ondersteunt jouw gemeente ouders in hun opvoedingstaak? Is het nodig en mogelijk om méér te doen?

In deze context hoeft het niet te verbazen dat kerkenraden zich afvragen hoe zij ouders in de geloofsopvoeding kunnen ondersteunen. Door de veranderende opvattingen in opvoeding is het bijvoorbeeld niet vanzelfsprekend dat ouders openstaan voor betrokkenheid van de kerk hierbij. Maar ook andere vragen spelen een rol. Sluiten we als kerk wel voldoende aan bij de vragen van ouders? Hebben we die vragen überhaupt voldoende in beeld? En heel praktisch: hoe komt het dat ouders niet naar activiteiten komen die voor hen georganiseerd worden? Kortom, de verbinding tussen kerk en ouders vraagt om nieuwe doordenking.

Dat laatste geldt ook voor de rol van de HGJB hierbij. De HGJB biedt op dit moment verschillende ondersteunende vormen voor ouders binnen de gemeente. Maar voldoen die wel? En als ze voldoen, hoe kunnen we de plaatselijke gemeente daar dan beter mee bereiken? Ook wijzelf moeten erover nadenken hoe we ouders kunnen helpen om samen een opvoedgemeenschap te vormen, waarin kinderen leren geloven.

Vragen

- Welke behoeften en welke verlegenheid is er bij ouders als het gaat over de geloofsopvoeding van hun kind(eren)?
- We willen opnieuw nadenken over onze eigen visie op de praktijk van geloofsopvoeding. Het doel is duidelijk, maar hoe geef je daar praktisch vorm aan in onze veranderende tijd?
- We willen op basis van de uitkomsten van bovenstaande vragen ons aanbod op het gebied van geloofsopvoeding bekijken. Is het nodig om ons aanbod op nieuw te doordenken en beter in de markt te zetten?

Middel

- De behoeften en vragen van ouders zullen onderzocht moeten worden, bijvoorbeeld aan de hand van een enquête.
- Als het gaat om onze eigen visie willen we ons laten inspireren door bestaande literatuur, onderzoeken en methodieken.

Product

- Welke producten hieruit voortkomen, is afhankelijk van het onderzoek. Mogelijkheden die overwogen kunnen worden, zijn bijvoorbeeld: meer toegespitste toerusting aan gemeenten en ouders, nieuwe of vernieuwde materialen, een gesprekstool voor kerkenraden om zelf met ouders in gesprek te gaan.
- In ieder geval zullen bevindingen en inzichten gedeeld worden via beschikbare HGJB-kanalen.

Concrete stappen

1.

Onderzoeken van behoeften en verlegenheid rondom geloofsopvoeding.

2.

Hernieuwde HGJB-visie onder woorden brengen.

3.

Onderzoek van eigen materialen, vanuit geformuleerde visie.

4.

Op de markt brengen van eventuele nieuwe materialen.

Verbinding met jongeren

Analyse

Direct contact met tieners en jongeren is voor de HGJB erg belangrijk. We investeren veel in de verbinding tussen jongeren en de gemeente, maar daarnaast willen we ook zelf in verbinding met jongeren staan*. Dat is in de eerste plaats van betekenis voor de jongeren zelf. We zien dat landelijke of regionale activiteiten van de HGJB bijdragen aan de verdieping van hun geloof. Maar het is ook van betekenis voor de HGJB zelf: door in verbinding te staan met jongeren, houden we feeling met hun leefwereld, wat ons helpt om actueel en relevant te blijven.

Wat is volgens jou de belangrijkste verandering die zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan in de leefwereld van jongeren? Denk aan een verandering waaraan je in jouw gemeente aandacht zou kunnen besteden.

Ten aanzien van de verbinding met jongeren zien we voor de komende beleidsperiode twee uitdagingen. De eerste betreft de mogelijkheden van de verbindingsmomenten op zich. We komen uit een periode waarin de coronacrisis veel gaten heeft geslagen. Het is niet uitgesloten dat dat blijvende effecten heeft. Jongeren pakken niet als vanzelfsprekend de mogelijkheden van vóór de

Lees Romeinen 12:9-16, een gedeelte dat helemaal gaat over onderlinge verbondenheid in de gemeente. Kies uit de genoemde aspecten twee waaraan jouw jongeren volgens jou de meeste behoefte hebben.

coronacrisis weer op. Dat vraagt van ons dat we hier goed de vinger aan de pols houden.

De tweede uitdaging heeft te maken met de inhoud van de verbindingsmomenten. Om actueel en relevant te blijven, moeten we ons verdiepen in ontwikkelingen die zich in de leefwereld van jongeren voordoen. Denk bijvoorbeeld aan de veranderende opvattingen over gezag, seksualiteit en gender. Dat gaat soms zo snel dat we al gauw achter de feiten aanlopen. En wie zal zeggen wat er zich de komende jaren zal voordoen? Kortom, ook hier moeten we de vinger aan de pols houden.

Voorgaande is overigens niet alleen relevant voor de activiteiten, maar ook voor de materialen van de HGJB. Ervaringen die opgedaan worden tijdens activiteiten kunnen verwerkt worden in onze materialen.

Denk je dat jouw tieners en jongeren voldoende op de hoogte zijn van de activiteiten die de HGJB voor hen aanbiedt? Vind je het belangrijk dat ze daarvan op de hoogte zijn?

* De HGJB heeft er bewust voor gekozen geen activiteiten voor kinderen aan te bieden. In de meeste gevallen voorziet het plaatselijke aanbod hierin. Bij dit beleidsvoornemen doelen we dus specifiek op tieners en jongeren.

Vragen

- Wat zoeken jongeren op eventuele activiteiten die voor hen door de HGJB georganiseerd worden? Zijn dat dezelfde dingen als voorheen, of doen zich verschuiven voor waar we rekening mee moeten houden? Als het laatste het geval is, is een belangrijke vraag *hoe* we daarop kunnen inspelen.
- Welke onderwerpen zijn voor jongeren bij uitstek actueel en hoe sluiten we daarbij aan in onze activiteiten en materialen?

Middel

- We willen nog beter in beeld krijgen hoe we de verbinding met jongeren kunnen zoeken. Voor een deel wordt dat duidelijker als we in 2023 zien welke gevolgen corona eventueel heeft gehad. Voor een ander deel vraagt dat om actuele peilingen van de interesses van jongeren.
- We willen in de beleidsperiode achtereenvolgens verschillende inhoudelijke onderwerpen onderzoeken. Wat is hier gaande, welk antwoord hebben we daarop vanuit de Bijbel en de pedagogiek (of andere wetenschappen), en hoe zoeken we daarover het contact met jongeren?

Product

- We hopen dat we in de komende beleidsperiode een nieuwe impuls kunnen geven aan de activiteiten van de HGJB, waarbij we de onzekerheden van de coronaperiode achter ons kunnen laten.
- De inhoudelijke studies leiden mogelijk tot documenten die we vervolgens concretiseren in onze activiteiten en materialen.

Concrete stappen

1.

Observeren en evalueren van keuzes die jongeren maken om wel of niet naar een HGJB-activiteit te gaan. Zo nodig de strategie voor het organiseren van activiteiten daarop aanpassen.

2.

Onderzoek met betrekking tot diverse inhoudelijke aspecten van de leefwereld van jongeren.

Digitale samenleving

Analyse

In de afgelopen decennia heeft de HGJB heel wat papier geproduceerd: bladen, methodes, boeken, folders etc. Dat kan en moet veel minder: gebruikers vragen erom, de zorg voor het milieu maakt het noodzakelijk, en de digitalisering van onze samenleving biedt de mogelijkheden. De HGJB ziet op dit terrein voor de komende beleidsperiode de volgende uitdagingen en mogelijkheden.

Op dit moment zijn we al bezig met een digitaliserings-slag als het gaat om onze methodes. Er is een digitaal platform gerealiseerd waarop nu al materiaal te vinden is voor de kinderbijbelklas (Op Reis), het tienerwerk en voor 18+-groepen (Re:search). Gedurende de beleidsplanperiode moet er hard aan gewerkt worden om ook de andere methodes digitaal beschikbaar te hebben.

We willen onderzoeken welke andere mogelijkheden digitalisering voor ons werk heeft. Wat betekent het bijvoorbeeld dat tieners en jongeren vooral online informatie verzamelen? Biedt de digitalisering voor ons nieuwe mogelijkheden? Misschien kunnen we denken

Jongeren zijn vaak heel vaardig als het gaat om digitalisering. Zijn er in jouw gemeente mogelijkheden om hen meer in te schakelen bij de digitale communicatie van jouw gemeente?

Lees Genesis 1:26-28 en 4:19-24. Hier lezen we over de cultuuropdracht die God aan de mensen geeft en hoe die door Lamech en zijn nakomelingen wordt uitgevoerd. Wat herken je in deze verzen over hoe we die opdracht (wel/niet) moeten uitvoeren als het gaat om de mogelijkheden van digitalisering die in de schepping besloten liggen?

aan een digitale bijbelleesmethode of aan een digitale leesomgeving.

 Wat zijn volgens jou kansen en bedreigingen van digitalisering voor jongeren in jouw gemeente?

Tegelijkertijd mogen we onze ogen er niet voor sluiten dat er aan de digitalisering ook bedreigingen verbonden zijn. Het feit dat tieners en jongeren voortdurend op hun telefoon 'zitten' heeft gevaren en nadelen. Zowel hun spanningsboog als hun sociale vaardigheden worden bijvoorbeeld kleiner. Verder kan er een overload aan allerlei informatie op hen afkomen. Dat betekent dat we ons als HGJB steeds moeten afvragen wáár we gebruik maken van de digitale mogelijkheden en wáár we er juist afstand van nemen of een positief alternatief proberen te geven.

Vragen

- Welke invloed heeft de digitale samenleving op onze doelgroepen?
- Welke nieuwe mogelijkheden biedt de digitalisering voor ons werk?
- Waar moeten we juist afstand nemen van de digitalisering en/of een positief alternatief bieden?

Middel

- Het komt erop aan dat we de digitale mogelijkheden goed verkennen. Vrijwilligers met deskundigheid en ervaring op dit terrein zijn daarvoor nodig.
- Sowieso vraagt dit onderdeel inzet van vrijwilligers. De digitaliseringsslag van onze methodes kost veel tijd en energie.

Product

- Het is onze wens om heldere uitgangspunten te formuleren voor digitalisering, zowel met het oog op leidinggevenden als op jongeren.
- Afhankelijk van de antwoorden op de gestelde vragen, zullen mogelijk nieuwe producten ontwikkeld worden.

Concrete stappen

1.

De komende jaren wordt er gewerkt aan het plaatsen van onze methodes op het digitale platform.

2.

Nadenken over hoe om te gaan met de steeds digitaler wordende wereld.

3.

Ontwikkelen van concepten voor eventuele nieuwe digitale producten.

4.

Realiseren van eventuele nieuwe concepten.

Bijbellezen

Analyse

De HGJB heeft een zekere naam als het gaat om stimuleren van bijbellezen. Er is veel deskundigheid opgebouwd en doorgegeven. Denk aan de SOLVAT-methode*, die in 2015 ontwikkeld is en nog steeds op allerlei manieren toegepast wordt, zowel in de eigen HGJB-materialen als in persoonlijk gebruik. Verder is de bijbel-podcast JONG ontwikkeld en wordt ook op HGJB-activiteiten veel aandacht besteed aan bijbellezen. Tegelijkertijd zien we dat het bijbellezen steeds meer onder druk is komen te staan. Dat krijgen we regelmatig te horen van catecheten en jeugdleiders, evenals van tieners en jongeren zelf.

Een belangrijke factor die we zien is de ontleding die breed in de maatschappij gaande is. Veel jongeren lezen voor zichzelf nauwelijks méér dan de teksten onder hun social media of de ondertiteling van de films die ze zien. Daardoor ontbreekt het bij hen aan leesvaardigheid. In het onderwijs wordt hier bewust aandacht aan besteed, maar in de kerk staan we hierin nog te veel op afstand.

Verder lijkt er een gebrek aan motivatie om tóch te lezen, omdat de boodschap van de Bijbel niet meer zo belangrijk lijkt te zijn. Hoe relevant vinden we (het lezen van) de Bijbel nog voor ons dagelijks leven? Dat is een vraag voor jongeren, maar ook voor jeugdleiders en ouders. De verwondering over wat God ons in Zijn Woord heeft gegeven en nog steeds geeft, is aan slijtage onderhevig. De Bijbel is

* SOLVAT staat voor *Stil worden, Open handen, Lezen, Vragen stellen, Antwoorden en Toepassen*. Kenmerkend voor de SOLVAT-methode is vooral het stellen van vragen aan het bijbelgedeelte, waardoor als het ware een persoonlijk gesprek ermee ontstaat.

Lees 2 Timotheüs 3:14-16. Als je jongeren aan de hand van dit gedeelte zou willen stimuleren om bijbel te lezen, aan welk zinsdeel zou je dan de meeste aandacht geven? Of anders gezegd: in welk zinsdeel zie je dan de meeste mogelijkheden om aan te sluiten bij hun leefwereld/vragen?

een gewoon boek geworden, dat we eventueel zomaar bij het oud papier kunnen doen. Daar komt nog bij dat geloven vooral leuk en makkelijk moet zijn. Ergens moeite voor doen, bijvoorbeeld voor het lezen van de Bijbel, komt dan niet snel in het vizier.

Als we de opgelopen achterstand in het bijbellezen willen inhalen, zullen we in de komende beleidsperiode aandacht moeten besteden aan de volgende drie factoren:

- Bewustwording – Er is hernieuwde aandacht nodig voor het belang van bijbellezen. In de Bijbel spreekt God tot ons; niet vrijblijvend, maar met gezag. Dat zegt alles over onze omgang met de Bijbel. We moeten leren luisteren naar de Bijbel.
- Training en toerusting – De gewoonte van het bijbellezen is iets wat geleerd moet worden. We willen daartoe een nieuw impuls geven aan toerusting van jongeren, maar ook van jeugdleiders en ouders van jonge kinderen. We hopen dat daardoor een sterkere generatie van bijbelluisteraars ontstaat.
- Methodiek – Bijbellezen vraagt om leesvaardigheid die veel jongeren missen. Je kunt je dan ook afvragen of de SOLVAT-methode niet te veel leesvaardigheid

Hoe zou in de prediking, het jeugdwerk en/of de catechese méér de verwondering kunnen klinken over wat God ons in Zijn woord heeft gegeven?

Welke van deze drie aandachtsvelden (bewustwording, training en toerusting of methodiek) vind je op dit moment voor jouw jongeren het belangrijkste?

veronderstelt. Hoe kunnen we dan wél leesvaardigheid ontwikkelen? Moeten we het bijvoorbeeld meer zoeken in letterlijke luistervaardigheid, vergelijkbaar met hoe de Bijbel vroeger vooral voorgelezen werd?

Vraag

- Hoe kunnen we, geleid door de Heilige Geest, bijdragen aan een grotere bereidheid tot bijbellezen, met bijbehorende lees- en luistervaardigheden.

Middel

- In het verleden is er door de HGJB twee keer een breed bijbelleesonderzoek uitgevoerd, namelijk in 2015 en 2020. Dat onderzoek willen we herhalen: (hoe) heeft het bijbelleesgedrag zich ontwikkeld?
- Verder willen we onderzoeken hoe jongeren in het algemeen (leren) lezen, bijvoorbeeld in het onderwijs.

Product

- We hopen dat we een nieuwe handreiking kunnen doen om het bijbellezen te bevorderen. Dat zou een aangepaste versie van SOLVAT kunnen zijn, maar mogelijk ook een nieuwe methode naast SOLVAT.
- Nodig is ook een nieuwe vorm van toerusting voor ouders en leidinggevendenden met betrekking tot het leren bijbellezen.

Concrete stappen

1.

Herhaling bijbelleesonderzoek van 2015 en 2020

2.

Onderzoek naar didactische vormen van leren (bijbel)lezen.

3.

Eventueel neerzetten van nieuwe of vernieuwde methodiek voor bijbellezen en bijbelluisteren.

4.

Toerusting van jongeren, jeugdleiders en ouders.

Jongeren en de eredienst

Analyse

De eredienst wordt vaak gezien als het kloppende hart van de gemeente. De vraag is of ook kinderen en jongeren dat zo ervaren. Signalen dat het door hen niet zo beleefd wordt, zijn er te veel om ze links te laten liggen. De kloof tussen wat er in de eredienst gebeurt en wat jongeren in hun omgeving meemaken en tegenkomen, lijkt steeds groter te worden. Predikanten en kerkenraden zijn hier in toenemende mate verlegen mee.

Wat er aan de hand is, zou je kunnen omschrijven als een betrokkenheidsprobleem. Jongeren (én ouderen) voelen zich vaak onvoldoende betrokken en meegenomen bij wat er in de eredienst gebeurt: het gaat niet over hen (zeggen ze) en ze hebben het idee dat ze passief zijn bij de verschillende onderdelen van de liturgie.

Principieel gezien ligt een deel van de oplossing in bewustwording van wat de eredienst is: God roept ons samen, als mensen die op allerlei manieren verschillen, voor een ontmoeting met Hem, dus ook als jong en oud. In die zin mogen jongeren de eredienst leren zien als gemeenschappelijk 'eigendom', waarvoor zij mede verant-

*Herken je dit in
jouw gemeente?*

Lees Romeinen 10:13-18. Hoe beleef je deze verzen als het gaat om de eredienst in jouw gemeente? Wat gebeurt er met kinderen, tieners en jongeren?

Welke vragen leven er volgens jou onder jongeren in jouw gemeente over de eredienst? Hoe zou je daarop in kunnen gaan?

woordelijk zijn. Dat is de rijkdom van de eredienst. Het is belangrijk dat predikanten daarover in gesprek gaan met de jongeren om samen te zoeken naar mogelijkheden om hun beleving van verbondenheid te vergroten. De verbondenheid met de gemeente als geheel speelt hierin een belangrijke ondersteunende rol.

Als HGJB willen we predikanten vragen wat ze daarvoor nodig hebben. Hoe kunnen ze dat gesprek voeren en hoe kunnen ze jongeren helpen om zich meer betrokken te voelen? Omdat de preek een belangrijk element vormt van de eredienst, ligt er wellicht een mogelijkheid in het zogenaamde 'dialogisch preken', dat wil zeggen: zo preken dat de hoorder uitgedaagd wordt om voor zichzelf – al luisterend – in dialoog te gaan met de preek.

Wanneer de vorm van de liturgie ter sprake komt, dan kunnen we kerkenraden helpen om daarover het gesprek aan te gaan en eventueel gemaakte keuzes te verantwoorden.

Vraag

- Wat is ervoor nodig om kinderen en vooral tieners/jongeren (meer) betrokkenheid te laten ervaren met de eredienst?
- Hoe kunnen we kennis en expertise die de HGJB in huis heeft vruchtbaar maken voor bezinning over de eredienst in het algemeen en de preek in het bijzonder?

Middel

- We overwegen om een kwalitatief onderzoek onder jongeren te doen naar hun beleving van de eredienst.
- Een ander middel is het bevragen van predikanten: waar lopen zij tegenaan en waaraan hebben zij behoefte?
- Een middel zou kunnen zijn het organiseren van een verdiepingsconferentie voor predikanten, eventueel in samenwerking met verwante organisaties.

Product

Welke producten hieruit voortkomen, is afhankelijk van het onderzoek. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- een gesprekstool voor kerkenraden/predikanten om met jongeren in gesprek te gaan over de eredienst.
- een bezinnend programma voor jongeren (of de hele gemeente) over de waarde van de eredienst.

Concrete stappen

1.

Ophalen van informatie bij jongeren en predikanten over hun ervaringen en behoeften.

2.

Eventueel uitgeven van producten en organiseren van bezinningsmoment.

Organisatie

Om de doelen van de HGJB in de komende beleidsperiode te realiseren is een passende interne organisatie nodig. Daarnaast kunnen we niet zonder de financiële middelen en houden we deze op peil door middel van fondswerving en relatiebeheer. Door de steun van onze betrokken donateurs, gemeenten en ondernemers vertrouwen we erop dat de HGJB ook in de komende beleidsperiode financieel gezond blijft.

Onze vereniging en onze leden

Een sterke vereniging met betrokken leden en een betrokken achterban is een onmisbare basis voor de uitvoering van ons werk. Het lidmaatschap is een belangrijke verbinding met onze achterban. Aandacht voor de leden is daarom nodig en de inhoud van het lidmaatschap moet helder zijn.

Met ingang van het seizoen 2022/2023 is de lidmaatschapsstructuur van de HGJB herzien. Het clublidmaatschap is gestopt en de invulling van het gemeentelidmaatschap is uitgebreid.

Voor de komende beleidsperiode is het belangrijk de huidige leden betrokken te houden. Gemeenten moeten lid willen worden en blijven. Bij toetreding van nieuwe leden dient wel de identiteit van de Vereniging te worden gewaarborgd. Het gastlidmaatschap, voor gemeenten die niet behoren bij de Protestantse Kerk in Nederland, is hierin helpend.

Naast het onderzoeken van mogelijkheden voor het vergroten van de binding met lidgemeenten, zal komende jaren gewerkt worden aan de zichtbaarheid van de HGJB. We zullen regelmatig laten horen en laten zien wat we te bieden hebben.

Naast de binding met onze lidgemeenten hechten we ook aan de verbondenheid met onze 'zusterbonden' GZB en IZB en met de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk, waarmee we (samen met de GZB en IZB) een samenwerkingsovereenkomst hebben. Waar mogelijk en zinvol zoeken we daarmee samenwerking en/of overleg bij de doordenking van de thema's die in het beleidsplan zijn genoemd.

Onze mensen

We willen als een team werken aan onze missie. In ons werk willen we elkaar enthousiasmeren en elkaar helpen om ons werk goed te blijven doen.

We streven naar een gezonde balans tussen thuiswerken en samen werken op kantoor. Er is aandacht voor onderlinge communicatie en informatieoverdracht, zodat we op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen en goed kunnen samenwerken als team.

We zijn blij met de vele vrijwilligers die betrokken zijn. Goede vrijwilligers zijn niet altijd makkelijk te vinden. Een te grote afhankelijkheid van vrijwilligers maakt de HGJB kwetsbaar en is een relevant aandachtspunt bij de planning van inzet van vrijwilligers.

Het lijkt een tendens te zijn dat het 'winterwerk' langer doorloopt. Dit vraagt om een goede afstemming tussen uit te voeren werk en beschikbare menskracht. De huidige personeelsschaarste in ons land bemoeilijkt niet alleen de invulling van vacatures, maar ook de beschikbaarheid van vrijwilligers en flexibele krachten. Het werk dat we doen, willen we goed doen. Als er geen menskracht beschikbaar is moeten we keuzes maken in wat we al dan niet oppakken.

De komende jaren willen we de HGJB breder op de kaart zetten als opleidingsorganisatie.

Het traineeship krijgt nu met name vorm door CHE-theologie (Christelijke Hogeschool Ede) en EC-JWO-studenten (Evangelisch College – jongerenwerkersopleiding). Andere CHE-opleidingen kunnen nadrukkelijker een plaats krijgen in het traineeship.

HBO-stagiaires weten de weg naar de HGJB wel te vinden. Toch kunnen we hierin meer wervend zijn en de HGJB promoten als stageplek voor verschillende HBO-opleidingen.

MBO-stagiaires komen incidenteel bij de HGJB binnen. We willen deze groep studenten nadrukkelijk vanuit verschillende vakgebieden een plek gaan bieden bij de HGJB.

Onze middelen

We streven naar een prettige en gezonde werkomgeving voor alle medewerkers, gefaciliteerd door een efficiënte en veilige ICT-structuur. Dit leidt tot een vergroting van het werkplezier en daarmee tot efficiëntere en effectievere uitvoering van werkzaamheden. De werkomgeving en ICT-structuur moeten passen bij de HGJB, zowel qua cultuur als qua kostenplaatje.

Wet- en regelgeving voor kantooromgevingen worden de laatste jaren regelmatig aangescherpt. Daarnaast is er sinds de coronacrisis een groeiende belangstelling om een deel van de werkdagen thuis te werken. Deze ontwikkelingen vragen om een constante aandacht voor een passende werkomgeving voor ons personeel, die voldoet aan de geldende regelgeving.

De ICT-wereld staat niet stil en zeker op het gebied van databeveiliging is waakzaamheid geboden. De komende jaren zal worden gewerkt aan de optimalisatie van de ICT-structuur en data-beveiliging. Dit gebeurt in samenwerking met de ICT-partners en/of expertise uit de achterban. Hierbij wordt onder andere aandacht gegeven aan continuïteit (back-up), beveiliging, telefonie en data-uitwisseling met externe partijen. De richtlijnen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn een belangrijke randvoorwaarde.

Onze zorg voor de schepping

In de komende beleidsperiode willen we werken aan een groenere HGJB. Duurzaamheid, rentmeesterschap, schepping en klimaat komen in onze activiteiten, producten, materiaal en huisvesting naar voren. De HGJB presenteert zich als klimaatbewust en geeft duurzaamheid vanuit een Bijbelse visie vorm.

Als organisatie willen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Ook tieners en jongeren zijn steeds meer bezig met duurzaamheid en het klimaat. Door aandacht te schenken aan duurzaamheid sluiten we hierbij aan en kunnen we een voorbeeld voor hen zijn.

De eerste stap is bewustwording van collega's en vrijwilligers. Daarna worden initiatieven uitgewerkt voor de volgende vier deelgebieden:

- aandacht voor duurzaamheid bij het organiseren van activiteiten;
- een duurzamere huisvesting;
- het uitgeven van duurzamere producten en materialen;
- blijvende aandacht voor duurzaamheid in de materialen die we ontwikkelen.

Om een gedegen draagvlak te hebben voor deze duurzaamheidsinitiatieven, wordt de achterban en de hierin aanwezige expertise betrokken bij het uitwerken van initiatieven. Zo willen we ook in de organisatie van de HGJB hoopvol voorsorteren op de toekomst, ten dienste van de inhoudelijke doelstellingen die we in dit beleidsplan geformuleerd hebben.

Hoe nu verder?

In de komende jaren gaan we met deze beleidsthema's aan de slag. Daarbij betrekken we uiteraard kerkenraden, jeugdwerkers en andere betrokkenen. Daarnaast spreken we met experts en ervaringsdeskundigen. Op basis daarvan willen we komen tot handvatten voor ons werk en voor het werk in de gemeente. Regelmatig delen we updates daarvan, blijf op de hoogte via onze nieuwsbrieven en [HGJB.nl/beleidsplan](https://hgjb.nl/beleidsplan).

Meedenken met jouw gemeente?

Wil je met ons in gesprek over de genoemde thema's, neem dan contact met ons op. Eén van onze specialisten komt graag langs om met jou in gesprek te gaan.

✉ info@hgjb.nl

☎ 030-2285402

Over de HGJB

Missie

De HGJB is een vereniging van gemeenten en jeugdclubs binnen de Protestantse Kerk in Nederland die, staande in de hervormd-gereformeerde traditie, jongeren van de gemeente bij Christus wil brengen, opdat ze Hem leren kennen, vertrouwen en navolgen. We doen dit in afhankelijkheid van en gehoorzaamheid aan God, die ons wil inschakelen bij de uitbreiding van Zijn Koninkrijk in deze wereld. Met dat doel organiseren we inspirerende activiteiten voor jongeren en rusten we hun ouders en leidinggevendens toe met een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden, methoden en materialen voor goed kerkelijk jeugdwerk.

Visie

De HGJB gelooft dat jongeren voor hun behoud Christus nodig hebben en dat Gods Koninkrijk doorbreekt wanneer zij hun houvast vinden in Hem. Hun gemeenten komen tot bloei wanneer zij maximaal zijn toegerust om de navolging van Christus concreet te maken in de leefwereld van jongeren en hen daarin voor te leven.

HGJB

Prins Bernardlaan 1
3722 AE Bilthoven
030 228 5402
NL 35 RABO 0308 316 835

hgjb.nl

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten